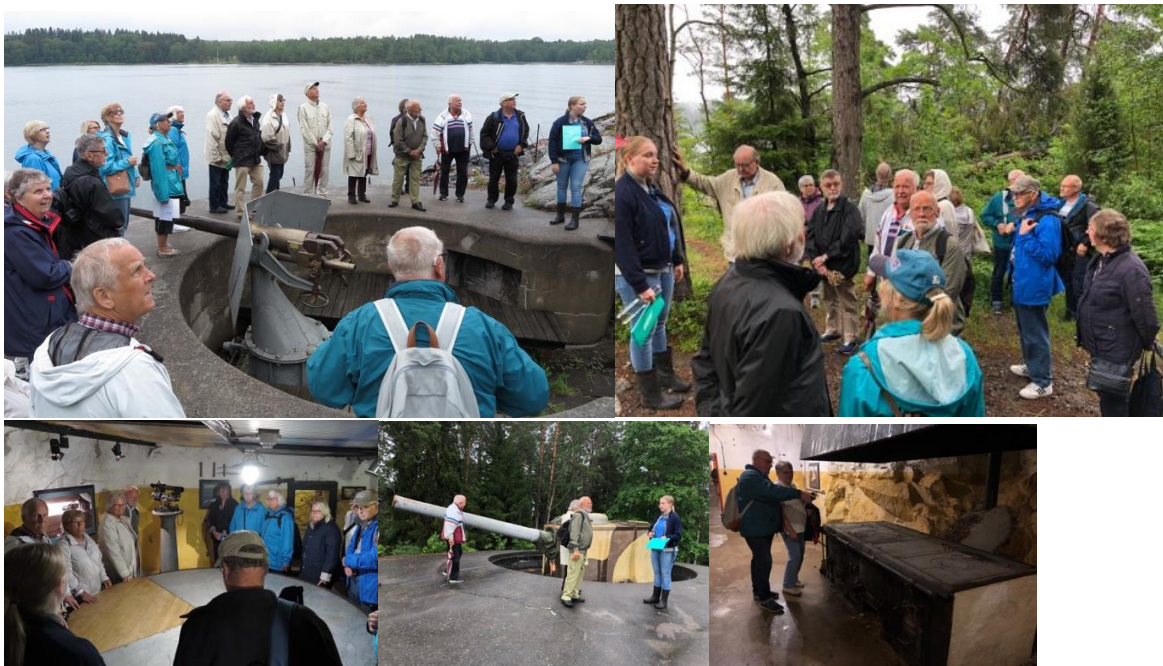

Besök Siaröfortet och Wira Bruk 26 juni -19

En regnig sommardag 26 juni samlades 25 medlemmar för en dagsresa till Siaröfortet och Wira Bruk. Vid ankomst till Östanå Brygga serverades "Busskaffe" och ostfralla, detta i väntan på Waxholmsbåten som skulle ta oss till Siaröfortet. Efter en kort båtfärd var vi framme vid besöksobjektet där tog vår guide Klara hand om oss för en timmes rundvandring och visning av fortet som har en historia tillbaka till början av 1900-talet. Vi började med en rundvandring ovanpå fortet där huvudbestyckningen visades bestående av två kanoner som tidigare suttit på ett äldre pansarskepp. Ön heter egentligen Kyrkön och är granne till Siarö. Vi fortsatte rundvandringen in i fortet vilket är en imponerande försvarsanläggning utsprängt i berget. Fortet stod klart i slutet av 20-talet men visade sej ha en hel del brister vilket innebar att den togs ur tjänst redan efter ett fåtal år. Tanken var att täcka inloppet till Stockholm. Detta visade sig senare att det krävdes anläggningar längre ut i kustbandet vilket också skedde när en stor mängd Kustartillerianläggningar byggdes utmed våran kust och som var i tjänst under kalla kriget. Idag är det rörliga förband med kanoner och sjömålsrobotar som gäller.

När klockan började närma sej lunch fortsatte resan mot Wira Bruk innebärande taxibåt tillbaka till Östanå Brygga där vår bussförare Henrik väntade med bussen. Lunchen serverades i det gamla tingshuset vid Wira Bruk. Efter lunch tog vår guide Anita hand om oss för en guddad tur runt alla byggnader som har en historia från 1600-talet och framåt. Det var den då kände Claes Fleming, en av stormaktstidens betydelsefulla maktmän, startade upp smidesverksamhet här. Detta var Sveriges första vapentillverkare och huvudprodukten var värjor till armén. Kravet var 4000 värjor/år. Totalt under åren tillverkades 350 000 värjor vilket är en imponerande siffra. I Sverige fanns vid den här tiden mycket liten kunskap om värjtillverkning vilket innebar att man vände sig söderut till bland annat Belgien där smeder fanns som kunde tekniken.

Med tiden övergick tillverkningen till att domineras av fredligare bruksföremål som liar och yxor. Verksamheten på Wira bruk upphörde år 1948 och 1965 restaurerades den gamla bruksmiljön varsamt med hjälp av statliga medel. Tack vare det kan vi idag uppleva hur livet och arbetet på Wira bruk tedde sig under 1700- och 1800-talen. Bruket utgörs av två smedjor, samt flera kringbyggnader med olika funktioner - som tingshuset, vars klocka ringde till arbete och vila för smederna och åldermansstugan som idag är ett museum. Där bodde troligtvis åldermannen på bruket.

Efter en intressant dag med många nya intryck och historiska händelser i Roslagen vände vi hemåt mot Bålsta.

Lennart Carlsson (text, bilder)

Gert Lidö (bilder)